

I. RABUZIN, *Prašuma*

nagradu; 1960, kada mu Galerija primitivne umjetnosti u Zagrebu postavlja značajnu izložbu i »premješta« ga iz područja radničkoga amaterizma u aktualne tokove umjetničke naive, te 1961, kada mu ekskluzivna »Gorgona« organizira izložbu i potvrđuje ga kao suvremenoga majstora, ponavljajući gestu kojom su Apollinaire i Picasso promovirali carinika Rousseaua u velikana moderne. Peta, ključna točka toga desetljeća uspona bila je god. 1963, kada R. napušta posao u novomaroškoj tvornici pokućstva (gdje je radio od 1950) da bi se potpuno posvetio slikarstvu.

Motivi i sadržaji Rabuzinovih slika nastalih od 1956. pokazuju dvojnost vizije i nestalnost rukopisa, kojima bi se neposredni povod mogao naći u njegovoj amaterskoj dispoziciji, a dublji uzrok u socijalnoj »disociiranosti« njegove obitelji i njega samoga. God. 1958. učestala su djela kojima prevladava svoju podvojenost, oslobađajući se usput i njezinih negativnih posljedica. Sanjarija preteže nad deskripcijom, cjelina vlada detaljima (*Sječa šume*, 1958). Već 1959 (*Mačak*) i 1960 (*Prašuma*) nastaju prva paradigmatička djela Rabuzinova stila u kojemu osnovnu plodotvornu česticu čini kružić boje: trag ostavljen vrhom tanka kista. Taj se kružić harmonizira s ostalim kružnim i polukružnim oblicima (oblak, krošnja, brije) kojih je, u isti čas, i dio i umanjjenica. Suglasja, prožimanja, superponiranja, ritmičko ponavljanje tih oblika neće stvoriti samo dojam cjelovitosti i homogenosti njegove slike, nego će u njoj »naviti« tisuće satova što su, svaki napose, parafraze velikoga lika Sunca i, svi zajedno, parafraza vječnoga kretanja Prirode. R. svoje slikarstvo opisuje kao (voluntarističku) viziju; ono je idealistička rekonstrukcija svijeta. Još preciznije, slika je prekonstrukcija Raja, raj na Zemlji.

Rabuzinova paleta postupno gasi svoja sočna modrila, zelenila i crvenila: na njoj se skladaju suptilniji akordi žutoga i ružičastoga, plavoga i ljubičastoga. Skala njegovih tonova postaje nestvarnija i zato pogodnija da izrazi fantazijsko i vizionarno (*Tri cvijeta*, 1967; *Prolječno jutro*, 1976; *Noćno cvijeće*, 1981). U posljednjih nekoliko godina Rabuzinovi cvjetni motivi postali su u cijelome svijetu raspoznatljiv autorski znak. Slikar ga je aplicirao na uporabne predmete manufakturne izvedbe (tapiserija) i industrijskih serija (keramika »Rosenthal«); vrijedna su i dva ostvarenja u Japanu: zastor kazališta »Takarakuzuka« u Tokiju (1981) i zastor u predavaonici Muzeja moderne umjetnosti u Urawi (1983). Nekoliko se puta okušao i kao scenograf.

O slikarstvu I. Rabuzina snimljeno je desetak dokumentarnih filmova i tiskano pet monografskih prikaza. Važnije su mu izložbe u Zagrebu,

Parizu, Milanu, Varaždinu, Zürichu, Bratislavi, Dubrovniku, Oslu, Beogradu, Münchenu, Amsterdamu, Firenci, Tokiju, Ženevi, Bernu, Hamburgu, Kölnu. Retrospektivna mu je izložba priređena u Varaždinu i Zagrebu 1985. U katalozima svojih izložaba (Zagreb 1972, Beograd 1976, Varaždin 1985) objavio je autobiografske zapise u kojima govori o vlastitoj poetici i stvaralačkome procesu. Rabuzinovi tekstovi prvorazredan su dokument za one koje zanima povijest hrv. umjetnosti i psihologija modernoga — ne samo naivnoga — umjetnika. Skupio je bogatu zbirku grafika hrv. slikara XX. st. (M. Cl. Crnčić, M. Kraljević, T. Krizman, K. Hegedušić, M. Veža i dr.) koju izlaže 1994 (Novi Marof, Đakovo), te zbirku grafika G. Horvata (iz 1664) i dr.

LIT.: R. Putar, Slikarstvo Ivana Rabuzina, Kulturni radnik, 1960, 7–8. — M. Peić, Novi naivac, Telegram, 17. XI. 1961. — V. Horvat-Pintarić, Ivan Rabuzin, L'Europa letteraria (Rim), 1964, 26. — R. Charmet, Rabuzin, le naïf céleste, La Galerie des Arts (Pariz), 1965, 28. — A.

I. RABUZIN, *Orehovečki bregi*